

IZAZOVI RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE

Pavlović, Josipa

Undergraduate thesis / Završni rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic in Pozega / Veleučilište u Požegi**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:112:867886>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-18**

VELEUČILIŠTE U POŽEGI
STUDIA SUPERIORA POSEGANA

Repository / Repozitorij:

[Repository of Polytechnic in Pozega - Polytechnic in Pozega Graduate Thesis Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

STUDENTICA: JOSIPA PAVLOVIĆ , MBS: 7197

IZAZOVI RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE DANAŠNJICE

ZAVRŠNI RAD

Požega, rujan 2022. godine.

VELEUČILIŠTE U POŽEGI

DRUŠTVENI ODJEL

PREDDIPLOMSKI STRUČNI STUDIJ RAČUNOVODSTVO

**IZAZOVI RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE
DANAŠNJICE**

ZAVRŠNI RAD

IZ KOLEGIJA: Računovodstvo za poduzetnike I

MENTOR: Doc.dr.sc. Verica Budimir, prof. v. š.

STUDENTICA: Josipa Pavlović

Matični broj studenta: 7197

Požega, rujan 2022. godine

SAŽETAK

Računovodstvo je vitalan sustav te bez njega današnji ekonomski sustav jednostavno ne funkcionira. Značajka računovodstvene profesije je prihvaćanje odgovornosti prema korisnicima računovodstvenih informacija. O važnosti računovodstvene profesije govori i činjenica da ona u kriznim vremenima puno rjeđe gubi posao od ostalih zanimanja. Prema osnovnim karakteristikama moderne računovodstvene profesije ona je: zabavna, izazovna, jako dobro plaćena i društveno prihvatljiva. Računovođa je osoba koje pripada računovodstvenoj profesiji i odgovorna je za računovodstvene procese. Osim kvalifikacija, svaki profesionalni računovođa također bi trebao posjedovati veliki stupanj profesionalnosti u ponašanju. Dok se profesionalni računovođe susreću sa složenim trendovima u današnjoj poslovnoj i profesionalnoj okolini, pritisci na etičke računovodstvene prakse rastu. Računovodstvena etika i profesionalizam neophodni su računovođama i svima koji se koriste njihovim informacijama.

Ključne riječi: računovodstvo, računovodstvena profesija, profesionalna etika, izazovi računovodstvene profesije

ABSTRACT

Accounting is a vital system and without it today's economic system simply does not function. A feature of the accounting profession is the accepting of responsibility towards the users of accounting information. The importance of accounting can also be seen in the fact that, during times of crisis, accounting loses work more slowly than other professions on average. According to the basic characteristics of the modern accounting profession, it is: fun, challenging, very well paid and socially acceptable. An accountant is a person who belongs to the accounting profession and is responsible for the accounting processes. Any professional accountant should also possess a high degree of professionalism in behavior. As professional accountants face complex trends in today's business and the professional environment, pressures on ethical accounting practices are growing. Accounting ethics and professionalism are essential for the accountants and everyone who uses their information.

Keywords: *accounting, the accounting profession, professional ethics, challenges of the accounting profession*

SADRŽAJ

SAŽETAK.....	III
ABSTRACT	IV
SADRŽAJ	V
1. UVOD	1
2. RAČUNOVODSTVENA PROFESIJA.....	2
2.1. Općenito o profesiji	2
2.2. Računovodstvena profesija.....	3
2.3. Struktura računovodstvene profesije	4
3. POLOŽAJ RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ	6
4. IZAZOVI RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE	11
4.1. Današnji i potencijalni problemi računovodstvene profesije	12
4.2. Novi izazovi računovodstvene profesije.....	13
5. KODEKS PROFESIONALNE ETIKE	16
5.1. Kodeks profesionalne etike Međunarodne federacije računovođa.....	16
5.2. Osnovna načela računovođe	18
6. ZAKLJUČAK	20
LITERATURA.....	21
POPIS ILUSTRACIJA.....	23
IZJAVA O AUTORSTVU RADA	24

1. UVOD

Računovodstvo je profesija koja se bavi zapisom svih financijskih transakcija koje se dogode u jednoj poslovnoj organizaciji. Zapisuju se samo oni podatci za koje se može dokazati da su se već dogodili, nikako oni podatci za koje smatramo da bi se mogli dogoditi u bližoj ili daljoj budućnosti. Jedino u planovima zapisujemo podatke za koje planiramo da će se dogoditi. Računovođa je osoba koja uvodi te zapise u poslovne knjige. Iz tog razloga je bitno da računovođa bude pravi profesionalac i dobro educiran.

Predmet ovog završnog rada je razmatranje izazova računovodstvene profesije sa ciljem razrade današnjih i budućih problema računovodstvene profesije kao i novih izazova, zakonske regulative i kodeksa profesionalne etike. Ovaj završni rad za cilj ima utvrditi teoretske osnove računovodstvene profesije, prikazati strukturu i izazove računovodstvene profesije te prikazati položaj računovodstvene profesije u Republici Hrvatskoj. Isto tako, objasniti pojam kodeksa profesionalne etike i istražiti temeljna načela računovodstvene struke.

U uvodu rada tumači se predmet i cilj rada koji se želi postići istraživanjem i obradom izabrane teme.

Drugi dio rada prikazuje pojam profesije te pojam i strukturu računovodstvene profesije. Prikazana su četiri područja računovodstva: područje privatnog računovodstva, područje javnog računovodstva, područje državnog računovodstva i računovodstva neprofitnih organizacija te područje računovodstva u obrazovanju.

U trećem dijelu rada objašnjen je položaj računovodstvene profesije u Republici Hrvatskoj. Prikazano je na koji način je računovodstvena profesija zakonski regulirana u Republici Hrvatskoj.

U četvrtom dijelu rada se prikazuju izazovi računovodstvene profesije. Istraženi su današnji i budući problemi računovodstvene profesije te predstavljeni novi izazovi s kojim se u budućnosti može suočiti računovodstvena profesija.

Pretposljednje poglavlje u radu opisuje Kodeks profesionalne etike. Glavna organizacija koja osigurava provođenje profesionalne etike svih računovođa i ponašanje u skladu s njom te propisuje zadana pravila, načela i mjere jeste Međunarodna federacija računovođa. Kodeks propisuje koja osnovna načela profesionalni računovođa mora poštovati te u skladu s njima i obavljati računovodstvenu profesiju.

2. RAČUNOVODSTVENA PROFESIJA

Računovodstvena profesija u Republici Hrvatskoj dugi niz godina je organizirana na način da za cilj ima razvoj računovodstva i revizije. U Zagrebu je 1954. godine osnovana *Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (HZRFD)* te je to ujedno i najstarije i najveće udruženje računovodstvene profesije (Gulin et al. 2006:21).

2.1. Općenito o profesiji

Pojam profesija dolazi od latinskog *professio*, a označava zanimanje, poziv ili djelatnost te se uz nju uvijek povezuje riječ profesionalac ili njegove izvedenice kao što su stručnjak ili ekspert.

Kako bi se definirala profesija, treba se definirati i pojam zanimanje. Prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NKZ) definicija je sljedeća: „Zanimanje je skup poslova i radnih zadaća (radnih mjesta) koji su svojim sadržajem i vrstom organizacijski i tehnološki toliko srodni i međusobno povezani da ih obavlja jedan izvršitelj koji posjeduje odgovarajuća znanja, sposobnosti i vještine. U državnoj statistici zanimanje podrazumijeva posao (radno mjesto) što ga obavlja osoba radi stjecanja sredstava za život“ (Narodne novine, Nacionalna klasifikacija zanimanja, url).

Prema Leksikografskom zavodu Miroslava Krležje definicija profesije jeste: „Profesija, zanimanje koje ima, više ili manje specificiran, monopol nad nekim kompleksnim dijelom znanja i praktičnih vještina za koje je potrebno dugotrajno školovanje, tzv. visoko obrazovanje te tako postaje prepoznatljivo u društvu. Za neko profesionalno djelovanje (liječnici, pravnici, svećenici, sveučilišni profesori) postoji i pravna sankcija kojom društvo želi osigurati kvalitetu usluga“ (Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslava Krležje, 2021, url).

2.2. Računovodstvena profesija

Ova profesija se počela formirati već početkom osamnaestog stoljeća, a sustavna edukacija započela je pri kraju devetnaestog stoljeća. Povećanu potrebu za ovakvom vrstom profesije napravio je ubrzan rast uslužnih sektora i industrijskih proizvodnji, kao i razvoj informatičkih tehnologija (Gulin et al. 2006:22).

Osnovna obilježja suvremene računovodstvene profesije su (Gulin et al. 2006:22):

- interesantna,
- inspirativna,
- jako dobro plaćena,
- društveno prihvatljiva.

Ova vrsta profesije u današnje vrijeme izvršava različite usluge i kod različitih vrsta organizacija u privatnom ili javnom sektoru. Nije dosadna iz razloga što je nužno konstantno stjecati nova znanja iz specijaliziranih područja.

Računovodstvena profesija jako je bitna za čitavo funkcioniranje društva i to naročito sa segmenta kreiranja podataka koji su potrebni internim i eksternim korisnicima. Informacije koje se dobiju nakon računovodstvene obrade podataka čine sigurnu podlogu za učinkovitost i za razumnost prilikom poslovnog odlučivanja. Različiti korisnici računaju na računovođe zbog (Ramljak et al. 2016:243):

- ispravnog, pouzdanog i objektivnog financijskog računovodstva i izvještavanja,
- učinkovitog financijskog menadžmenta kroz protok informacija o likvidnosti,
- relevantnih savjeta kod različitih poslovnih i poreznih pitanja.

Računovodstvena profesija trenutno vlastitim posebnim strategijama i metodama kreira mjerodavne podatke bez kojih nije moguće napraviti efikasno korporativno donošenje odluka. Budući da je riječ o ogromnom broju podataka koji se odnose na ekonomski status, učinkovitost u poslovanju, korekcije u ekonomskom položaju i tijekovima novca, nameću se više kompliciraniji i striktni kriteriji pred ovu vrstu profesije. To traži neprestano usavršavanje, neprestano učenje i svakodnevno praćenje zakonodavnog okvira.

Da bi se povisila kvaliteta rada računovodstvenih djelatnika, bitne su sljedeće institucije (Ramljak et al. 2016:244):

- „Odbor za standarde financijskog izvještavanja,
- Hrvatska revizorska komora,
- Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika,
- Sekcija internih revizora,
- Udruge računovođa i financijskih djelatnika i slično.“

2.3. Struktura računovodstvene profesije

Ova profesija funkcionira na nekoliko područja. To su (Gulin et al. 2006:22):

- privatno računovodstvo (tu rade privatni odnosno interni računovođe)
- javno računovodstvo (tu rade ovlašteni računovođe)
- državno računovodstvo i računovodstvo neprofitnih organizacija (tu rade državni računovođe i računovođe neprofitnih organizacija)
- obrazovanje (profesori računovodstva).

Područje privatnog računovodstva – ovdje se misli na računovodstvo koje se nalazi „unutar“ organizacije i tu rade računovođe koji su uglavnom dio poslovne ili korporativne strukture. Oni izvršavaju sve zadaće u poduzeću za potrebe eksternih i internih korisnika. Pod eksterne korisnike se misli na vlasnike i vjerovnike, a pod interne korisnike se misli na menadžment. Privatni računovođe obavljaju poslove vezane za vođenje poslovnih knjiga, izrađuju i publiciraju financijske izvještaje, izrađuju sve vrste internih izvještaja, planova i ostalih stvari koje su potrebne internim korisnicima (Gulin et al. 2006:22).

Područje javnog računovodstva – U ovom području rade javni ili ovlašteni računovođe (ovlašteni revizori), zaposleni su u revizorskim kućama. Pružaju usluge revizije, poreznog i financijskog savjetovanja privatnom i javnom sektoru uz određene naknade. Najvažniji dio djelatnosti ovlaštenih računovođa je svakako revizija financijskog izvještavanja ili provjeravanje koliko su oni kvalitetno napravljeni za vanjske korisnike. Radi zaštite društvenih i javnih interesa, računovođa prolazi posebnu obuku kako bi stekao naziv ovlašteni računovođa i položio poseban ispit. U Republici Hrvatskoj postoje ovlašteni računovođe, ali posjedovanje licence nije uvjet za obavljanje računovodstvenih poslova. Bilo je naznaka i pokušaja uvođenja takvog licenciranja, ali to nije prošlo u Zakonu o računovodstvu (Gulin et al. 2006:23).

Područje državnog računovodstva i računovodstva neprofitnih organizacija – Pod državnim računovodstvom se podrazumijeva ono računovodstvo koje se odvija u državnim službama kao što su porezna uprava i riznice, u jedinicama lokalne uprave i samouprave kao i

kod ostalih korisnika državnog proračuna. Državno računovodstvo se strukturira kao državni računovodstveni informacijski sustav. Analiziraju se njegove funkcije, područje izgradnje i primjene, kao i financijski izvještaji u javnom sektoru (Vašiček, 2009:393). Temeljna uloga računovodstva i financijskog izvještavanja u javnom sektoru ogleda se u njegovoj primjenjivosti u procesima (Vašiček, 2009:411):

- upravljanja imovinom,
- upravljanja obvezama,
- upravljanja troškovima,
- upravljačkog nadzora i revizije.

Pod računovodstvom neprofitnih organizacija se misli na računovodstva u bolnicama, vatrogasnim društvima, civilnim udrugama i slično. Poslovanje neprofitne organizacije treba se temeljiti na načelu dobrog financijskog upravljanja i kontrola te načelu javnosti i transparentnosti. Financijsko upravljanje i kontrole su sustav unutarnjih kontrola kojima se osigurava da će se prilikom ostvarivanja ciljeva neprofitne organizacije, dodijeljena sredstva koristiti namjenski, djelotvorno, etično, ekonomično i učinkovito. Načelo javnosti i transparentnosti predstavlja obvezu osiguranja javnosti u područjima primjene zakona koja se odnose na financijsko izvještavanje (Narodne novine, br. 121/2014, url).

Neprofitna organizacija koja je obveznik vođenja dvojnog knjigovodstva, obvezna je izrađivati godišnji program rada i financijski plan za njegovu provedbu. Financijski plan se sastoji od (Narodne novine, br. 121/2014, url):

- plana prihoda i rashoda,
- plana zaduživanja i otplata,
- obrazloženja financijskog plana.

Područje računovodstva u obrazovanju – Računovodstvena profesija ima jako bitnu zadaću kod sustava obrazovanja kao i kod znanstvenih istraživanja. Trebalo bi naročito napomenuti sveučilišne edukacije računovođe i specijalizirane edukacije koje se provode kod profesionalnih udruženja računovođa. Računovodstveni znanstvenici na sveučilištu i znanstvenom institutu bitno doprinose razvijanju računovodstvenih teorija i praksi. Oni se bave istraživanjem postojećih računovodstvenih praksi i njenih problematika, a sve to zbog pronalaska novih načela, postupaka i metoda koji će odgovarati suvremenim zahtjevima prakse (Gulin et al. 2006:23).

3. POLOŽAJ RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Sve profesije imaju za cilj istaknuti se okolini u kojoj funkcioniraju, prvenstveno kvalitetnim radom i profesionalnim ponašanjem koje će dovesti do prepoznatljivosti i poštovanja od strane okoline. Da bismo bili „vrijedni“ poštovanja okoline, potreban je intenzivan, konstantan, ustrajan i efikasan rad eksperata. Položaj određene profesije može se pratiti po različitim čimbenicima i na temelju toga čemu netko pridaje veću pažnju, ali moglo bi se u konačnici svesti na sljedeće (Ramljak; Pavić, 2016:6):

- kakav im je ugled u okolini,
- na koji način se uvažavaju načela etike,
- jesu li zadatci obavljani profesionalno,
- jesu li dovoljno kompetentni,
- koliko su plaćeni,
- kako su cijenjena njihova mišljenja,
- za koga određena profesija priprema informacije odnosno tko sve koristi njihove informacije,
- kakvu razinu obrazovanja imaju i slično.

Ako računovodstvenu profesiju u Republici Hrvatskoj usporedite sada sa razdobljem od prije više od dvadeset godina onda se svakako vide pomaci. Pri tome se prvenstveno misli na to da većina ljudi zamišlja računovođe kako sjede u sobi u kojoj su prekriveni gomilom papira, a pri tome da rade obračun na ručnom kalkulatoru s vrpcom. To danas više i nije realnost. Informatička tehnologija je itekako napredovala u zadnjih dvadeset godina tako da za računovođe postoje različiti softveri koji im olakšavaju svakodnevni posao.

U ovim nimalo lakim ekonomskim vremenima neki ljudi iskorištavaju okolnosti da ponude poslove po niskim cijenama, samo kako bi oni opstali. Zbog stalne racionalizacije troškova, koju mnogi shvaćaju kao "rezanje troškova", situacija se pogoršala za poslovne subjekte, pa su odlučili smanjiti i knjigovodstvene/računovodstvene troškove. Male tvrtke će često potražiti one računovođe koji nude niže cijene, misleći da je najvažnije da su zadovoljili uvjete. Većina poduzetnika u Republici Hrvatskoj percipira računovodstvo kao nužni trošak, odnosno zakonsku obvezu koja ne predstavlja dodatnu vrijednost (Ramljak; Pavić, 2016:7).

Ne postoje uređena pravila kojima bi se takve anomalije mogle isključiti ili ispraviti. Isto tako, ne bi trebalo zanemariti ulogu predstavnika odnosno menadžera poslovnog subjekta koji se često ne razumije u računovodstvene poslove osim ako mu to nije struka. Naime, on je u poduzeću osoba koja se bavi organiziranjem načina rada i funkcioniranjem poslovanja, planiranjem, vođenjem i angažiranjem ljudi te se bavi kontrolom materijalnih, informacijskih i ljudskih resursa. Menadžer je vođa. Za razliku od njega, računovođa je taj koji se brine da se financijski poslovi u poduzeću izvršavaju u skladu za zakonskom regulativom. Tu postoje jako velike šanse za napredak pa se tu očituju i veliki motivi za prosperitet računovodstvene profesije u Republici Hrvatskoj.

Ono što također ne pridonosi povećanju ugleda računovodstvene profesije u Republici Hrvatskoj su svakako male udruge koje se na malom tržištu svaka posebno bori za dio svoje pozicije, prema javnosti ne nastupaju jedinstveno pa nam i to nešto govori o ozbiljnosti i odgovornosti profesije. Svatko ima svoja posebna i izdvojena mišljenja koja predstavlja javnosti (Ramljak; Pavić, 2016:7).

Kako se društva razvijaju i rastu tako i ovaj dio poslovnih procesa polako dobiva na važnosti. Brojke, tablice i izvještaji uglavnom nisu nikakvo nadahnuće ili prioritet prosječnom poduzetniku u onom trenutku kada on razvija svoj poduzetnički pothvat. Ali, neizostavni su i zakonom propisani.

U Republici Hrvatskoj postoji nekoliko oblika udruživanja računovođa i knjigovođa i to su: (Milčić, 2017:32):

- Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika
- Teritorijalne udruge računovođa i financijskih djelatnika
- Hrvatski računovođa
- Hrvatsko udruženje računovodstvenih servisa

Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika (HZRFD) je najveća, najstarija i organizacijski najrasprostranjenija udruga. Osnovana je 1954.godine i od onda bez prestanka djeluje na mjestima unaprjeđivanja i razvitka teorija i praksi računovodstva, financija, revizije i interne revizije. Glavni cilj zajednice jeste razvitak računovodstva i revizije u Republici Hrvatskoj te usklađivanje njih s računovodstvom i revizijom s ostatkom onog dijela svijeta koji je razvijen. Svoj cilj trudi se ostvarivati putem različitih djelatnosti poput savjetovanja,

informiranja preko stručnih časopisa, kompetentnih seminara, istraživačkih skupova i drugo (Milčić, 2017:32).

Udruga računovođa i financijskih djelatnika Zagreb kao strukovna neprofitna organizacija djeluje preko 63 godine i zalaže se za promicanje ugleda i značaja računovodstvene i financijske struke te kroz svoj rad nastoji podizati stručnu razinu i znanje članova (Udruga RFD Zagreb, n.d., url).

Udruga Hrvatski računovođa jeste neovisna udruga računovođa, poreznih savjetnika i financijskih djelatnika. Osnovana je 1993. godine na Osnivačkoj skupštini i to na prijedlog Inicijativnog odbora i uz sponzorstvo društva RRiF-plus d.o.o. Zagreb. Inicijalni odbor čine vodeći hrvatski znanstvenici i stručnjaci iz područja računovodstva, poreza i financija. Ova udruga je upisana u Registar udruga Republike Hrvatske koje vodi Ministarstvo uprave (Hrvatski računovođa, n.d., url).

Hrvatska udruga računovodstvenih servisa je osnovana 2015. godine. Sjedište Udruge je u Puli. Ova Udruga ima svojstvo pravne osobe i upisana je u Registar udruga i u Registar neprofitnih organizacija. Ova udruga je osnovana zbog (Hrvatska udruga računovodstvenih servisa, 2015, url):

- zaštite interesa računovodstvenih servisa,
- promicanja i uzdizanja računovodstvene profesije,
- širenja i održavanja stručne razine potrebnih znanja i vještina,
- postavljanje okvira odgovornosti i djelovanja,
- zajedničkog nastupa članova Udruge prema državnim tijelima,
- pribavljanja mišljenja koja su mjerodavna prilikom tumačenja zakonske regulative,
- razmjene iskustva.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju ionako zahtjevno poslovno okruženje se dodatno zakompliciralo te pred poduzetnike postavilo jako puno izazova zbog kojih se njihovo poimanje računovodstva sustavno mijenja. Slobodno tržište Europske unije dovelo je do slobodne cirkulacije robe i ljudi, ali je u jako puno stvari papirologiju učinilo kompliciranom. Budući da se Republika Hrvatska nalazi između Europske unije, schengenskog prostora i trećih zemalja, postoji veliki broj pravila kojima se definiraju gdje će se i kako oporezivati roba, usluge i dohodak te koje obrasce koristiti u pojedinim slučajevima.

Liberalizacija tržišta napravila je još jaču inozemnu konkurenciju, ali istovremeno poduzetnicima u Republici Hrvatskoj nudi otvorena vrata za inozemna tržišta koja su do tada bila zatvorena i ulaz jednostavno nije bio moguć.

Zakon o računovodstvu (Narodne novine br. 78/15) donesen je u ljeto 2015. godine. Prvenstveno zbog usklađivanja s Direktivom 2013/34/EU koja uređuje računovodstvo i financijske izvještaje na razini Europske unije s ciljem uspostave odgovarajuće ravnoteže između interesa adresata financijskih izvještaja i interesa poduzetnika kako ne bi bili nepotrebno opterećeni obvezom izvještavanja (Narodne novine, br. 78/15, url).

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu (Narodne novine br. 120/16) koji je donesen krajem 2016. godine, a stupio je na snagu 01. siječnja 2017. godine prenesena je Direktiva 2014/95/EU koja, uz obvezu financijskog izvještavanja, uvodi obvezu nefinancijskog izvještavanja, ali samo određenoj kategoriji poduzetnika (Narodne novine, br. 120/16, url).

Zakon o računovodstvu temeljni je propis u području računovodstva. Iako u mnogim državama on predstavlja dio zakona koji uređuje trgovačka društva, u Republici Hrvatskoj on funkcionira zasebno. Svake izmjene i dopune Zakona o računovodstvu predstavljaju izazov poduzetnicima i zahtijevaju njihov dodatni doprinos i provedbu usklađivanja s odredbama zakona. U ovom slučaju usklađivanje neće biti potrebno jer licenciranje računovođa još uvijek nije uvedeno.

Zakon o računovodstvu sadržavao je odredbu prema kojoj: *„Ako poduzetnik povjeri obavljanje računovodstvenih poslova i funkcije računovodstva drugim pravnim i fizičkim osobama one moraju biti licencirane za obavljanje tih poslova na temelju posebnog zakona“*. Navedena odredba trebala je stupiti na snagu 1. siječnja 2019. Iz ne normativnog dijela Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu, proizlazi kako uvođenje tzv. licenciranja računovođa u ovom trenutku nije isplativo te je potrebno spriječiti dodatne troškove koji bi se kroz povećanje cijena usluga licenciranih računovodstvenih servisa neminovno prebacili na mikro i male poduzetnike, a oni trenutno čine najveći dio tržišta u RH.

Isto tako, Europska komisija ne podržava uvođenje novih obveznih certificiranja profesija. S druge strane dobrovoljna certificiranja su i dalje moguća. Naime, dok je revizijska profesija zakonski uređena u svim državama članicama računovodstvena profesija nije uređena na razini Europske unije te su iskustva država članica različita.

Međutim, odgovornost poduzetnika za računovodstvene poslove i funkciju računovodstva koje povjeri ostalim fizičkim ili pravnim osobama stoji nepromijenjena. Stoga, čl.7. st.4. Zakona o računovodstvu sada glasi: „*Ako poduzetnik povjeri obavljanje računovodstvenih poslova i funkcije računovodstva drugim pravnim ili fizičkim osobama, poduzetnik ostaje u potpunosti odgovoran za povjerene poslove, kao i za nesmetano obavljanje nadzora od strane nadzornih tijela*“ (Narodne novine, br. 120/16, br. 116/18, url).

Važno je istaknuti kako članovi uprave poduzeća te njegovog nadzornog odbora, ukoliko ga imaju, odnosno svaki izvršni direktor i upravni odbor, unutar svojih zakonski određenih nadležnosti, odgovornosti i dužne pažnje, snose odgovornost za sve predane financijske izvještaje. Zakon o računovodstvu izrijekom određuje kako godišnji financijski izvještaj potpisuje predsjednik uprave i svi članovi uprave, odnosno svi izvršni direktori poduzeća (Ravlić Ivanović, n.d.).

Dakle, nastavno na sve navedeno potrebno je ponoviti kako odgovornost poduzetnika za povjerene poslove i dalje ostaje te ukazati kako cijena usluge ne bi trebala biti jedini kriterij izbora računovodstvenog servisa pri čemu je potrebno obratiti dužnu pažnju prilikom sklapanja ugovora s računovodstvenim servisom te razgovarati i o polici osiguranja računovodstvenog servisa.

4. IZAZOVI RAČUNOVODSTVENE PROFESIJE

U računovodstvu se prikupljaju i obrađuju interni i eksterni podatci u informacije koje su nužne za donošenje poslovnih odluka. Podatci postaju informacija u trenutku kada se upotrijebe računovodstvene tehnike koje sadržavaju određena načela, postupke i pravila. Konačan rezultat računovodstvene profesije jeste financijski izvještaj. Računovodstveni postupci za izradu financijskih izvještaja provode se na način da se nastali poslovni događaji evidentiraju zajedno s knjigovodstvenim ispravama unesenim u poslovne knjige. Suvremeno računovodstvo zapravo predstavlja organizirani sustav za mjerenje, opisivanje i iskazivanje gospodarskih aktivnosti i financijskog stanja poduzetnika. Iako je računovodstveno područje uređeno zakonima različitih zemalja, formiran je trend međunarodne integracije. Možemo reći da računovodstvo postaje poslovni jezik zbog svoje sposobnosti razumijevanja sadržaja poslovnih transakcija u globalnim okvirima.

Pri izradi financijskih izvještaja, ovisno o veličini društva, primjenjuju se Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI) i Hrvatski standardi za primjenu financijskog izvještavanja (HSFI). Oni predstavljaju skup općeprihvaćenih pravila za računovodstvo poslovnih transakcija, vrednovanje i iskazivanje imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda.

Prezentacija stavki financijskih izvještaja treba biti konzistentna u skladu s propisanim standardima kako bi korisnici informacija mogli usporediti financijske izvještaje poduzetnika kroz više razdoblja s financijskim izvještajima drugih poduzetnika. Informacije koje dobivamo iz financijskih izvješća također bi trebale biti korisne i pouzdane kako bi zadovoljile potrebe korisnika prilikom poslovnog odlučivanja. Bitna značajka financijskih izvještaja je da informacije sadržane u njima trebaju odražavati transakcije i druge događaje u njihovoj biti i ekonomskoj stvarnosti.

Kao temelj za organiziranje računovodstva poduzetnik mora usvojiti standardna načela koja povezana karakteriziraju računovodstvenu politiku. Bitno je da spomenuta načela budu usuglašena s „vanjskim“ načelima, točnije sa odredbama koje su određene zakonom. Ako dva poduzeća imaju potpuno jednako poslovanje, oni svedjedno mogu iskazivati totalno različite financijske rezultate temeljem različitih računovodstvenih politika, a financijska izvješća oba društva su u skladu sa zakonom. Poduzetnici svoje poslovne ciljeve ostvaruju vlastitim računovodstvenim politikama.

Ukoliko korisnici ne poznaju primijenjene računovodstvene politike čiji utjecaji dovode do pojedinih vrijednosti koje su iskazane prilikom financijskog izvještavanja, podatci koji su prikazani u financijskim izvještajima neće im uopće služiti.

Odabir optimalnih računovodstvenih politika trebao bi biti jedna od važnijih funkcija upravljanja koje utječu na tekuće financijske rezultate, a pravilnim odabirom određenih računovodstvenih politika mogu se ostvariti i porezne uštede. Računovodstvene politike trebaju naravno uvažavati interese vlasnika i potrebe drugih korisnika financijskih izvještaja. Bez transparentnih računovodstvenih politika i bilješki uz financijska izvješća, nemoguće je tumačiti i vrednovati ostvarene i iskazane financijske metrike poduzeća (Krišto, 2010, url).

4.1. Današnji i potencijalni problemi računovodstvene profesije

Trenutni, ali i potencijalni problemi u kojem bi se mogla naći računovodstvena profesija svakako su:

- Izmjena zakonske regulative iz područja poreza i financijskih izvještavanja
- Računovođe koje nisu dovoljno kvalificirane za posao koji obavljaju
- Najnovija tehnologija.

Primjenom nove zakonske regulative ili izmjenom postojeće zahtijeva se prilagodba računovođa na nove sustave i nove softvere, dodatna osposobljavanja i slično. Sve to povećava troškove poslovanja. A istovremeno dovodi u pitanje učinkovitost i standard financijskih izvještaja budući da će jako veliki dio vremena računovođe provoditi kako bi se sve uskladili i prilagodili se novim poreznim propisima.

Zakonodavstvo Republike Hrvatske ne predviđa obvezu vođenja računovodstva od strane kvalificiranih tvrtki i stručnjaka, odnosno računovođa. To nije dobro za poduzetnika jer je vlasnik poduzeća zadužen za vođenje poduzeća. Obično to znači da ako su upute računovođe u krivom smjeru za poduzetnika, on za to ne odgovara.

Na tržištu ima jako puno računovođa koji nisu kvalificirani za obavljanje posla i koji ne prate zakonsku regulativu pa prilikom odabira pravog računovođe treba voditi računa. Nekvalificirani računovođe ostavljaju jako loš dojam na cjelokupan ugled svih računovođa.

Zadnje dvije godine, pandemija korona virusa dovela je do mnogih izazova u korporativnom svijetu te na taj način potaknula korporacije na ogromne izmjene prilikom poslovanja koje se odnose na upravljanje vlastitim financijama kao i uslugama računovodstva. Najznačajnije promjene su se desile na polju tehnologija, a tom trendu se ne nazire kraj pa se očekuje isto stanje i ove godine. Kako se razvija tehnologija, tako dolazi do promjena i u računovodstvu i financijama. Određena načela i vrste rada su ostali isti, ali se sektor u znatnoj mjeri promijenio i prilagodio, a korporacije koje nisu ulagale u računovodstvene tehnologije kao i u financije, zaostale su za konkurentima. Jedino što se nije promijenilo je i dalje prijeko potrebno računovodstvo, s tim da se konvencionalni načini više ne koriste prilikom rada s klijentima. U pandemiji se otkrilo kako se sastanci mogu održavati on-line, da se dokumentacija može razmjenjivati elektroničkim putem pa čak i s državnim i javnim tijelima, da u poslovanju nisu prijeko potrebni biljezi i pečati. I prilično brzo su se svi na to naviknuli. Poslodavcima su znatno smanjeni troškovi rada, a zaposlenici su dobili toliko željenu fleksibilnost.

4.2. Novi izazovi računovodstvene profesije

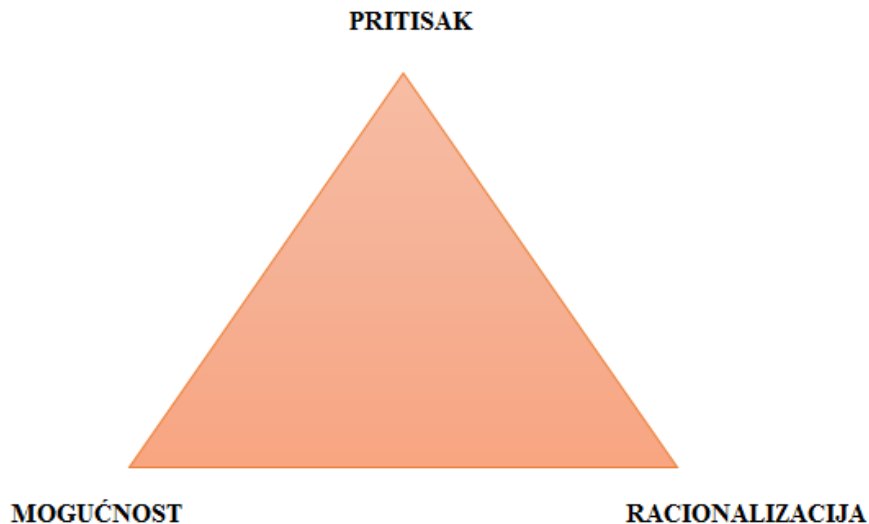
Al Capone, koji je bio poznati čikaški gangster osmislio je način pranja novca. U svom „legalnom“ biznisu koristio je automatske praonice rublja gdje se moglo platiti samo kovanicama dolara. Novce koje je prikupio švercom alkoholnih pića, kockom i prostitucijom, dodao bi novcu skupljenom iz automatskih praonica rublja i na taj način taj novac prikazao poput legalno zarađenog novca. Tako je nastao pojam „pranje novca“ (Proklin et al. 2002:79).

U Republici Hrvatskoj je koncept „pranja novca“, osuvremenjen na način da se uvela tajkunizacija. „Pranjem novca smatraju se sva novčana kriminalna činjenja i nečinjenja kojima se pribavlja zakonska ispravnost radi prikazivanja izvora protuzakonito stečenog novca te korištenja protuzakonito stečenog novca za obavljanje dopuštene djelatnosti odnosno poduzetništva ili stjecanja imovine na zakonit način“ (Proklin et al. 2002:80).

Zakonom o sprječavanju pranja novca (Narodne novine br. 108/17, br. 39/19) „propisuju se mjere radnje i postupci koje obveznici i nadležna državna tijela poduzimaju radi sprječavanja i otkrivanja pranja novca i financiranja terorizma te druge preventivne mjere u svrhu sprječavanja korištenja financijskog sustava za pranje novca i financiranje terorizma“ (Narodne novine br. 108/17, br. 39/19, url).

Trokut prijevare prikazuje tri faktora koja se trebaju podudarati da bi došlo do prijevare, a to su (Proklin et al. 2002:80): pritisak, mogućnost i racionalizacija. Ukoliko bilo koji faktor nedostaje, sposobnost nastanka same prijevare je smanjena.

Slika 1: Trokut prijevare

Izvor: izrada autora prema Proklin et al. 2002:80

Pritisak: Da bi nešto dovelo do prijevare, osoba koja čini prijevaru mora imati određeni pritisak koji ga nagovara da napravi prijevaru. Pritisak je financijski ili nefinancijski, kao na primjer, kad netko živi povrh svojih sposobnosti ili stjecanje moći.

Mogućnost: Ovo je drugi faktor prijevare koja može biti stvarna ili doživljena. Mogućnost je situacija koja omogući počinitelju da pronađe način kako bi učinio prijevaru. On na primjer, može iskoristiti svoj položaj u poduzeću ili pronaći slabosti interne kontrole. Kako bi se smanjila svaka mogućnost za prijevaru, nužno je imati jako dobru internu kontrolu, osposobiti sve zaposlenike da znaju prepoznati prijevaru, utvrditi politiku poduzeća za sprječavanje prijevare i slično.

Racionalizacija: Ona je treći faktor koji se pronađe u velikom broju događaja prijevare. Počinitelj uvijek nađe način na koji će svoje neadekvatne radnje učiniti dijelom svog osobnog

kodeksa ponašanja i opravdava se za te učinjene radnje. Jedan od najčešćih primjera racionalizacije jeste posuditi novac „kratkoročno“, opravdati krađu osjećajem da je plaćen manje nego što vrijedi ili poimanje žrtve krađe.

Jako je bitno da se otkrije stvarni uzrok počinjenja prijevare (pritisak, mogućnost, racionalizacija) jer se na taj način može procijeniti sam rizik prijevare, a isto tako napraviti nužne preventivne mjere.

5. KODEKS PROFESIONALNE ETIKE

U literaturi se često ističe važnost računovodstvene profesije. Računovodstvena profesija ima središnju ulogu u društvima diljem svijeta budući da ekonomska zajednica bez nje jednostavno ne može funkcionirati. Neophodnost računovodstvene profesije neizostavna je u svakom poslovnom subjektu jer svaki poslovni subjekt mora imati računovođu. Neovisno o tome je li to netko iz poduzeća ili vanjski suradnik računovođa. Nekoliko čimbenika koji imaju utjecaj na angažman i poslovanje računovodstvene profesije su profesionalna vještina i sposobnost, tehnička kompetencija i profesionalna etika. Za svaku drukčiju vrstu računovodstva, razlikuju se područja pod kojima djeluje računovodstvena profesija, kao i izazovi koje donose zakonske korekcije, zahtjevi klijenata i tehnološki napredak, doveli su do zahtjeva da računovođe budu brzi, educirani i stručni.

5.1. Kodeks profesionalne etike Međunarodne federacije računovođa

Etika je grana filozofije koja uključuje (Gulin et al. 2006:23):

- pitanja koja zahtijevaju refleksivan izbor (problemi odlučivanja)
- vodič o pravednosti i nepravdi (moralna načela)
- posljedice odlučivanja (u korist dobra).

Etika se bavi izučavanjem pravila ispravnog, dobrog i etičkih djelovanja. U širem smislu, etika je filozofijska disciplina koja se bavi proučavanjem načela i mjerila čovjekovog htijenja i ponašanja sa stajališta dobra i zla, kao i normi na osnovi kojih se odlučuje o ponašanju po tim načelima. Na taj način etička načela možemo razumjeti kao načela o prihvatljivom i neprihvatljivom ponašanju, odnosno kao standarde ponašanja po kojima se to ponašanje procjenjuje (Grivec, 2014:17).

Međunarodna federacija računovođa (IFAC) je globalna organizacija za zastupanje računovodstvene profesije; uglavnom za profesije financijskog računovodstva i revizije. Osnovana je 1977. godine, ima više od 175 članova i suradnika u više od 130 zemalja koji predstavljaju više od 3 mil. računovođa zaposlenih u javnim poduzećima, industriji i trgovinama, vladi i akademiji. Organizacija podržava razvoj, usvajanje i implementaciju međunarodnih standarda za računovodstveno obrazovanje, etiku i javni sektor, kao i reviziju i

osiguranje. Podržava četiri nezavisna odbora za postavljanje standarda, koji uspostavljaju međunarodne etičke standarde, reviziju i osiguranje, računovodstvenu edukaciju i računovodstvo u javnom sektoru. Također izdaje smjernice za poticanje visokokvalitetnog rada profesionalnih računovođa u računovodstvenim praksama malih i srednjih poduzeća.

Kodeks profesionalne etike računovođa, razvila je Međunarodna federacija računovođa. Temeljno ishodište prilikom raščlambe kodeksa je smanjiti razlike među nacionalnim kodeksima profesionalne etike računovođa i to zbog razlika kod pravne regulative, kod kulture, i kod jezika. Na taj način su htjeli stvoriti međunarodni kodeks profesionalne etike računovođa. Kodeks je za cilj prilikom izrade imao uspostavu načela, vodič ili najviše profesionalne standarde etičkog ponašanja koje bi omogućile veliki nivo učinkovitosti računovodstvene profesije. Kako bi ispunili cilj, nužno je da su ispunjena četiri osnovna zahtjeva (Gulin et al. 2006:24):

- pravovaljanost informacija – kod klijenata moraju biti predstavljeni kao profesionalci iz područja računovodstva
- profesionalizam – bitno je da osiguraju usluge profesionalnih računovođa koje se izvršavaju uz visoki nivo profesije
- kakvoća usluga – bitno je da osiguraju usluge profesionalnih računovođa koje se izvršavaju uz visoki nivo profesije
- povjerenje – bitno je da osobe koje koriste usluge profesionalnih računovođa budu sigurni da im kodeks omogućava i garantira kako će pružena usluga biti na visokom nivou.

Kodeks profesionalne etike čini:

- Dio A – primjenjiv na sve profesionalne računovođe
- Dio B – primjenjiv samo na računovođe u javnim poduzećima
- Dio C – primjenjiv na profesionalne računovođe koji su zaposleni (u pojedinim slučajevima je moguće primijeniti i na računovođe koji su zaposleni u javnoj praksi).

5.2. Osnovna načela računovođe

Ima 5 osnovnih načela koje profesionalni računovođa mora poštovati (Priručnik s međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe, 2018:23, url):

- Poštenje – kao obveza se nameće biti iskren i pošten u svim profesionalnim i poslovnim odnosima. Prvenstveno se misli na vjerodostojnost i pravednost.
- Objektivnost – ne dopustiti da pristranost, sukob interesa ili neprimjeren utjecaj drugih kompromitiraju profesionalne ili poslovne prosudbe.
- Profesionalna sposobnost i dužna pažnja:
 - usvajati i obnavljati stručna znanja i vještine na potrebnoj razini kako bi se klijentu omogućilo da dobije stručnu profesionalnu uslugu koja je temeljena na novim kompetentnim i profesionalnim standardima te mjerodavnim pravnim propisima
 - pozorno obaviti svoje poslove, a sve sukladno primjenjivim kompetentnim i profesionalnim standardima.
- Povjerljivost – obvezni su poštivati povjerljive podatke koji su pribavljeni prilikom profesionalnih i poslovnih odnosa te iz tog razloga ne smiju objaviti bilo kakve informacije trećim stranama bez prethodne suglasnosti i dozvole osim ako nema zakonsko pravo ili obvezu da to objave. Isto tako, ne smiju koristiti informacije kako bi stekli svoju osobnu korist ili materijalnu korist za treću stranu.
- Profesionalno ponašanje – ovo načelo profesionalnom računovođi nalaže da se pridržava mjerodavnih zakona i uredbi te da izbjegava ona ponašanja za koje profesionalni računovođa misli ili je siguran da bi moglo diskreditirati profesiju. Tu se misli na ponašanja za koje bi treća strana koja je upućena u sve bitne činjenice koje su dostupne profesionalnom računovođi mogla zaključiti kako njihovo izvršenje izravno utječe na imidž struke profesionalnog računovođe.

Profesionalni računovođa bi trebao poštovati svako od osnovnih načela. U slučaju da se profesionalni računovođe nađe u situaciji gdje se poštivanje jednog osnovnog načela nalazi u oprečnosti s drugim osnovnim načelom ili više njih, tada mora razmotriti mogućnost da se konzultira sa:

- drugim osobama unutar svog društva ili poslovne organizacije

- onima koji su nadležni za upravljanje
- profesionalnim tijelom
- regulatornim tijelom
- pravnim savjetnikom.

Valja napomenuti kako se takvo konzultiranje niti u jednom trenutku ne oslobađa računovođu od obveze da primjeni profesionalnu prosudbu da bi riješio konflikt ili se distancirao od pitanja koje stvara sukob, ukoliko je to potrebno i to ne zabranjuju zakoni i regulativa.

6. ZAKLJUČAK

Računovodstvo je nedvojbeno jedna od najvažnijih profesija u poslovnom svijetu, jer je računovodstvo bitan izvor informacija za poslovne odluke. Kontinuirana edukacija jedno je od temeljnih načela današnjice, a u tom smislu posebno je važna za računovođe jer je znanje koje moraju posjedovati ujedno i kontinuirana edukacija koja je nužna zbog sve složenijeg poslovanja i čestih promjena propisa, čak i ako to nije zakonski definirano.

Svrha i cilj računovodstvene profesije smatraju se ispunjenim ako ispunjavaju sljedeće zahtjeve: pravovaljanost informacija, profesionalizam, kvalitetu usluge koje pružaju i povjerenje.

Sve profesije imaju za cilj progurati se okolini u kojoj funkcioniraju, prvenstveno kvalitetnim radom i profesionalnim ponašanjem koje će dovesti do prepoznatljivosti i poštovanja od strane okoline. Da bismo došli do trenutka da nas okolina poštuje, potreban je intenzivan, konstantan, ustrajan i efikasan rad eksperata, u ovom slučaju profesionalnih računovođa.

U Republici Hrvatskoj računovodstvena profesija nije u potpunosti regulirana, ali svakako ima pomaka u odnosu na prije nekoliko godina. Izazovi s kojima se računovodstvena profesija svakodnevno susreće su svakako izmjene zakonske regulative kao i nove tehnologije na koje računovodstvena profesija mora znati odgovoriti. Problemi računovodstvene profesije su i jako velika količina administrativnih propisa koji se lome preko poduzetnika, a u tom slučaju i preko računovođa i računovodstvenih servisa. Jer od računovođe se očekuje da istovremeno bude računovođa, pravnik i savjetnik jer je zakonodavstvo nametnulo birokratske uvjete koje prosječan poduzetnik ne može rješavati paralelno sa obavljanjem svoje djelatnosti. Iz tog razloga sve mora odraditi računovođa.

Novi izazovi u računovodstvenoj profesiji se odnose na razne prijevare i pranje novca. Iz tog razloga je bitno da računovođe budu konstantno usavršavani i educirani kako bi mogli prepoznati prijevaru, vladati situacijom i odgovoriti na sve veći opseg posla kao i na njegovu zahtjevnost. Stereotipna slika računovođe kako sjedi u sobi u kojoj je prekriven gomilom papira, a pri tome da radi obračun na ručnom kalkulatoru s vrpcom više i nije realnost. Današnji računovođe se polako, ali sigurno razvijaju u poslovne savjetnike koji posjeduju odgovarajuće znanje koje je ključno za razvoj svih poduzetničkih pothvata.

LITERATURA

KNJIGE:

1. Gulin, D. et al. (2006) *Računovodstvo*, Zagreb: Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika.

ČLANCI:

2. Grivec, M. (2014) *Etika u računovodstvu*, u *Praktični menadžment*, Vol. V, br. 2, str. 17 – 22, Novo Mesto: Visoka škola za upravljanje i poslovanje.
3. Milčić, I. (2017) *Uvjeti i način rada u uredima za vođenje poslovnih knjiga*, u *Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Aljinović Barać, Ž. (ur.), Split: Udruga računovođa i financijskih djelatnika.
4. Proklin, P., Hadrović, B., Proklin, M. (2002) *Pranje novca i prijevare – novi izazovi u računovodstvu i reviziji*, *Ekonomski vjesnik broj 1 i 2 (15)*: 79 – 92.
5. Ramljak, B., Pavić, M. (2016) *Izazovi računovodstvene profesije u budućem razdoblju* u *Računovodstvo, revizija i porezi u praksi*, Aljinović Barać, Ž. (ur.), str. 1 – 11, Split: Udruga računovođa i financijskih djelatnika.
6. Ramljak, B., Rogošić, A., Perica, I. (2016) *Profesionalno ponašanje računovodstvenih radnika u funkciji ostvarivanja etičkih standarda*, str. 242 – 261, Split: Ekonomski fakultet, Sveučilište u Splitu.
7. Ravlić Ivanović, I. (n.d.) *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu – novosti* u *Financije, pravo i porezi*, str. 5 – 8.
8. Vašiček, D. (2009) *Računovodstvo i financijsko izvještavanje u funkciji upravljanja u javnom sektoru*, Hrvatska javna uprava, god. 9., br. 2, str. 393 – 420.

INTERNET IZVORI:

9. Krišto, K. (2010) *Izazovi računovodstva u suvremenom poslovanju*. Dostupno na: <https://www.poslovnaucinkovitost.hr/kolumne/poslovanje/506-izazovi-racunovodstva-u-suvremenom-poslovanju>, pristupano: 20.07.2022.

10. Narodne novine – Državni zavod za statistiku – Nacionalna klasifikacija zanimanja (1998). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/1998_08_111_1506.html, pristupano: 16.07.2022.
11. Narodne novine – Zakon o računovodstvu (2015). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_07_78_1493.html, pristupano: 16.07.2022.
12. Narodne novine – Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o računovodstvu (2016). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2016_12_120_2612.html, pristupano: 16.07.2022.
13. Narodne novine – Zakon o računovodstvu. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-ra%C4%8Dunovodstvu>, pristupano: 16.07.2022.
14. Narodne novine – Zakon o sprječavanju pranja novca. Dostupno na: <https://www.zakon.hr/z/117/Zakon-o-sprje%C4%8Davanju-pranja-novca-i-financiranju-terorizma>, pristupano: 20.07.2022.
15. Priručnik s Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (2018). Dostupno na: https://www.ifac.org/system/files/publications/files/2018-IESBA-HB_Croatian_Secure.pdf, pristupano: 23.07.2022.
16. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslava Krlež (2021.). Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=50537>, pristupano: 14.08.2022.
17. Narodne novine – Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (2014). Dostupno na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2014_10_121_2300.html, pristupano: 14.08.2022.
18. Udruga Hrvatski računovođa. Dostupno na: <https://www.hrvatski-racunovodja.hr/onama.php>, pristupano: 14.08.2022.
19. Hrvatska udruga računovodstvenih servisa. Dostupno na: https://www.hurs.hr/index/hr/cms_staticke_list/104/naslovnica/, pristupano: 14.08.2022.
20. Udruga računovođa i financijskih djelatnika Zagreb. Dostupno na: https://www.rfd-zagreb.hr/a/?page_id=3, pristupano: 14.08.2022.

POPIS ILUSTRACIJA

Slika 1: Trokut prijevare	14
---------------------------------	----

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Ja, **Josipa Pavlović**, pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor završnog rada pod naslovom **Izazovi računovodstvene profesije današnjice** te da u navedenom radu nisu na nedozvoljen način korišteni dijelovi tuđih radova.

U Požegi, 19. rujna 2022.

Josipa Pavlović
